

Höj ingenjörslönerna – annars äventyras klimatomställningen

Löneläget i olika län 2022

September 2023

Sveriges
Ingenjörer

Stora löneskillnader mellan länen

De bäst betalda ingenjörerna bor i Stockholms län och de sämst betalda i de nordligaste länen i Sverige. Det visar lönestatistiken från Sveriges Ingenjörer.

Ingenjörerna har stora möjligheter att välja mellan olika jobb. Efterfrågan på ingenjörskompetens är stor i hela Sverige. Digitaliseringen och omställningen till ett hållbart samhälle är starkt bidragande orsaker. Arbetslösheten bland ingenjörer har de senaste två åren legat på eller strax under en procent, den lägsta nivån på ett decennium. Många arbetsgivare behöver därför förbättra villkor och löner för att kunna behålla den nödvändiga kompetensen.

I regioner med ett stort utbud av olika arbetsgivare är möjligheterna att byta arbetsgivare större än i regioner som domineras av ett fåtal arbetsgivare. Ett arbetsbyte ger i regel en högre lönenivå, och den högre rörligheten i storstadsregionerna är en bidragande orsak till det högre löneläget i dessa regioner jämfört med övriga landet.

För civilingenjörer inom privat arbetsmarknadssektor skiljer det hela 27 procent mellan länet med högst lön (Stockholm 65 300 kronor) jämfört med de som har lägst medellön (Västerbotten och Jämtland ca 51 500 kronor). För högskoleingenjörer inom privat sektor uppgår skillnaden till 23 procent mellan den högsta medellönen (Stockholm 56 000 kronor) och den lägsta (Jämtland 45 600 kronor). Ingenjörernas medellöner i samtliga Sveriges län redovisas i tabell 1 och 2.

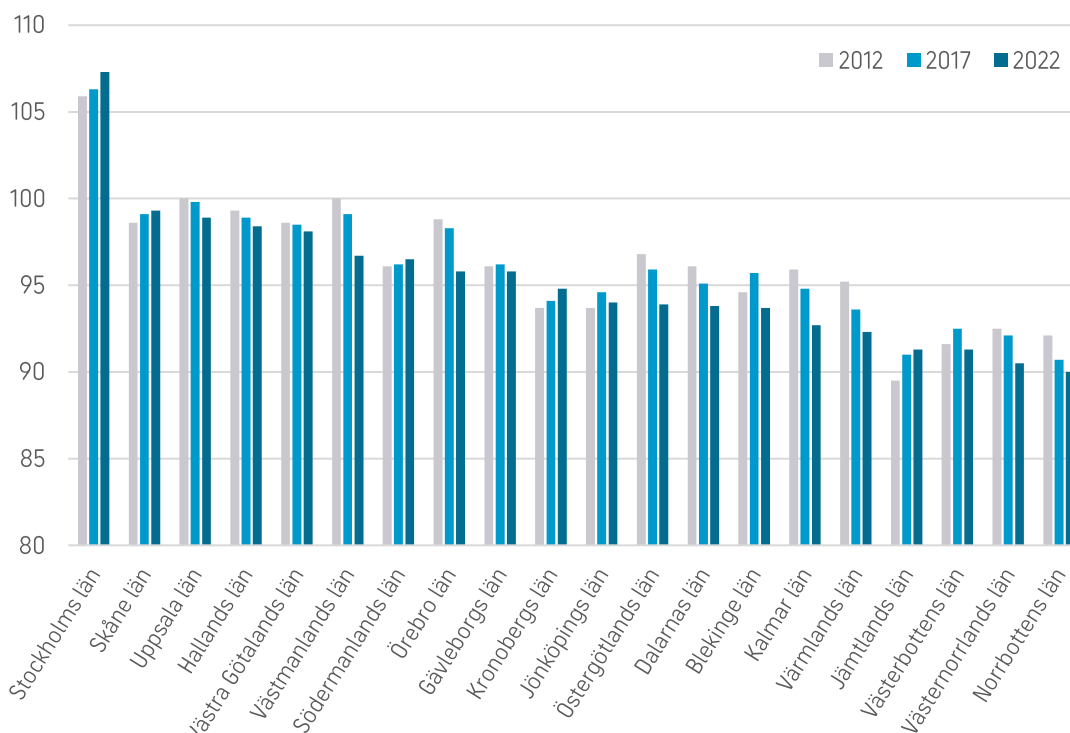
Det finns bakomliggande faktorer som kan påverka löneläget regionalt. Ett sätt att ta hänsyn till dessa skillnader är att beräkna ett relativt löneläge för respektive län. I denna beräkning tas hänsyn till skillnader i utbildningsnivå, befattningsnivå, ålder samt om rätten till särskild övertidsersättning är bortförhandlad eller inte. Talet redovisas som en kvot mellan löneläget i länet relativt löneläget totalt för landet, efter att hänsyn tagits till dessa bakomliggande faktorer. Ett tal över 100 betyder att löneläget är högre än i landet som helhet och ett tal under 100 betyder att löneläget är lägre.

I diagram 1 redovisas de relativa lönelägena per län för privat sektor. Uppgifterna avser år 2022 men även år 2012 och 2017 finns med för att se utvecklingen över tid.

Högst relativt löneläge är det i Stockholms län, 107,3 för år 2022. Värdet 107,3 tolkas som att lönerna i Stockholms län ligger 7,3 procent över genomsnittet i riket efter att hänsyn tagits till utbildningsgrupp, befattningsgrupp, ålder och eventuell rätt till särskild övertidsersättning. De fyra nordligaste länen ligger i botten, samtliga på värden där det relativa löneläget ligger kring 90–91. Det lägsta relativa löneläget 2022 återfinns i Norrbottens län. Där är värdet på det relativa löneläget 90 dvs lönerna ligger 10 procent under genomsnittet i riket. Löneläget för ingenjörer i Stockholm beräknat på detta sätt är 19 procent högre än löneläget i Norrbotten och 18 procent högre än Västerbotten.

Stockholms relativa löneläge har ökat över tid. I flera län syns en negativ utveckling av löneläget. De med störst nedgång är Västmanlands, Örebro, Östergötlands, Kalmar och Värmlands län.

Diagram 1 Relativt löneläge per län privat sektor

Källa: Sveriges Ingenjörers löneenkät

Tabell 1 Medellön per län 2022, civilingenjörer inom privat arbetsmarknadssektor

Stockholms län	65 300
Hallands län	62 800
Skåne län	60 700
Gävleborgs län	60 000
Kronobergs län	59 200
Jönköpings län	59 000
Västmanlands län	58 700
Södermanlands län	58 400
Västra Götalands län	58 100
Kalmar län	57 200
Dalarnas län	57 200
Örebro län	56 800
Uppsala län	56 100
Värmlands län	55 700
Västernorrlands län	54 700
Östergötlands län	54 600
Blekinge län	54 000
Norrbottnens län	52 600
Västerbottnens län	51 500
Jämtlands län	51 400

Statistiken i tabell 1 bygger på data från Sveriges Ingenjörers medlemsenkät om löner 2022. Siffrorna omfattar alla civilingenjörer i privat sektor. Bakomliggande faktorer kan påverka löneläget för enskilda län. Sådana bakomliggande faktorer kan till exempel vara skillnader i befattning och åldersstruktur samt hur stor andel som avtalat bort rätten till särskild övertidsersättning. Det finns också skillnader i branschfördelning mellan olika regioner i landet. Gotlands län redovisas inte på grund av litet underlag.

Tabell 2 Medellön per län 2022, högskoleingenjörer inom privat arbetsmarknadssektor

Stockholms län	56 000
Blekinge län	54 300
Skåne län	52 600
Södermanlands län	52 400
Hallands län	52 300
Västmanlands län	51 800
Västra Götalands län	51 000
Uppsala län	50 800
Gävleborgs län	50 200
Kalmar län	49 500
Norrbottens län	49 300
Västernorrlands län	48 800
Östergötlands län	48 600
Kronobergs län	47 800
Örebro län	47 700
Dalarnas län	47 500
Västerbottens län	47 200
Jönköpings län	46 900
Värmlands län	46 700
Jämtlands län	45 600

Statistiken i tabell 2 bygger på data från Sveriges Ingenjörers medlemsenkät om löner 2022. Siffrorna omfattar alla högskoleingenjörer i privat sektor. Bakomliggande faktorer kan påverka löneläget för enskilda län. Sådana bakomliggande faktorer kan till exempel vara skillnader i befattning och åldersstruktur samt hur stor andel som avtalat bort rätten till särskild övertidsersättning. Det finns också skillnader i branschfördelning mellan olika regioner i landet. Gotlands län redovisas inte på grund av litet underlag.

Hög efterfrågan på ingenjörer

Efterfrågan på ingenjörer är stor i hela Sverige. Ingenjörernas kompetens är central för digitaliseringen, klimatomställningen och många andra områden. Arbetsgivare inom såväl privat som offentlig sektor pratar ofta om stora behov av ingenjörer. När arbetslösheten bland ingenjörer dessutom ligger under 1 procent är bilden tydlig. För att behålla den kompetens som är helt nödvändig för verksamheten måste arbetsgivarna erbjuda bra löner och villkor till sina ingenjörer.

Mycket lägre löner i norra Sverige

När stora gröna företagsetableringar nu sker i norra Sverige uppstår nya stora rekryteringsbehov. För att fylla dessa behov måste företagen erbjuda konkurrenskraftiga löner. Denna analys har visat att så inte är fallet idag. Ingenjörslönerna skiljer sig kraftigt mellan olika delar av landet. I norra Sverige ligger lönerna mycket lägre än i storstadsregionerna.

I Västerbottens län, där gröna företagsetableringar äger rum, har ingenjörerna mycket lägre löner än i storstadsregionerna. Medellönen för en civilingenjör inom privat sektor i Stockholm är 65 300 kronor, men endast 51 500 kronor i Västerbotten. Bland högskoleingenjörer finns liknande skillnader. I Stockholm ligger medellönen på 56 000 kronor, medan den är 47 200 kronor i Västerbotten.

Ökat distansarbete uppluckrar arbetsmarknadsregionerna

Tidigare kunde företag i vissa regioner, som domineras av ett fåtal arbetsgivare, inta en stark förhandlingsposition och hålla nere lönerna. Med bara ett fåtal arbetsgivare var det svårt för ingenjörer att hitta ett annat jobb på samma ort. I norra Sverige, där avstånden ofta är stora, fanns dessutom inte samma pendlingsmöjligheter som i södra Sverige att bo på en ort och jobba på en annan.

Men nu har situationen förändrats. Efter Coronapandemin har distansarbetet exploderat. Många ingenjörer utför numera majoriteten av sina arbetsuppgifter hemifrån. Det har gjort att arbetsmarknadsregionerna, som byggts på pendlingsavstånd, har utvidgats och i vissa fall till och med upplösts. I de fall man efterfrågas på arbetsplatsen en dag i veckan, och kan jobba hemifrån fyra dagar i veckan, blir en längre pendlingsstid inget problem. Ingenjörer bosatta i mindre städer runtom i landet kan nu välja att jobba i huvudstaden, för att få en högre lön, samtidigt som de bor kvar i en mindre stad, där boendekostnaderna är lägre. De slipper då rycka upp familjen för en flytt, och kan bo kvar på samma ort men ändå ta del av en mer attraktiv arbetsmarknad. Det ökade distansarbetet ställer därmed ytterligare krav på arbetsgivarna runtom i landet att erbjuda konkurrenskraftiga löner. Annars kan ingenjörerna välja andra, mer lukrativa, jobb på distans.

Klimatomställningen äventyras om inte ingenjörslönerna höjs

De stora gröna företagsetableringarna i norra Sverige har en enorm potential. Det handlar om viktiga produkter och innovationer för att genomdriva en lyckad klimatomställning. Stora positiva ekonomiska och sociala konsekvenser kan dessutom medföras för lokalsamhället då produktionen förläggs i delar av Sverige som tidigare har haft problem med sjunkande sysselsättning och utflyttning. En av de viktigaste nycklarna till att detta ska bli verklighet stavas ingenjörskompetens.

Företagen i norra Sverige är ivriga att fylla sina stora rekryteringsbehov av ingenjörer. Men då måste de erbjuda konkurrenskraftiga löner. I dagsläget är lönenivåerna för låga i de län där de gröna företagsetableringarna äger rum. Höjer inte företagen ingenjörslönerna kraftigt i dessa län äventyras hela denna exalterande del av klimatomställningen.

Sveriges
Ingenjörer